Lieta Nr.C33369012
CA-3594-13/5

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
priekšsēdētāja: L.Gavare
tiesneši: I.Bērziņa, L.Volberga
ar sekretāri: S.Ģērmani
2013.gada 16.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu MSIA „Fosneks" prasībā pret SIA „Inlans" par naudas summas piedziņu, sakarā ar MSIA „Fosneks" apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 4.jūlija spriedumu.
Noklausoties tiesneses L.Gavares ziņojumu, Civillietu tiesu kolēģija

aprakstošā daļa:

2012.gada 2.aprīlī MSIA „Fosneks" (turpmāk - prasītāja) vērsusies tiesā ar prasību pret SIA „Inlans" (turpmāk – atbildētāja) par jebkāda pamata trūkuma dēļ saņemtas naudas summas piedziņu.
Prasītāja norāda, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2011.gada 12.maija spriedumu ir pasludināts prasītājas (iepriekšējais nosaukums SIA „.Eucor Trade") maksātnespējas process un par administratori iecelta sertificēta administratore /pers. E/, sertifikāts Nr.00510, kura, pārbaudot prasītājas grāmatvedības datus, konstatējusi, ka prasītājai ir prasījuma tiesības pret atbildētāju.
Prasītāja ir veikusi atbildētājai priekšapmaksu par precēm - 2006.gada 22.jūnijā Ls 401,05 apmērā, 2006.gada 4.septembri Ls 7766,15 apmērā un 2007.gada 17.aprīlī Ls 5851,99 apmērā, kopā Ls 14 019,19.
2006.gada 30.oktobrī atbildētāja nodeva un prasītāja pieņēma preces par kopējo summu Ls 4023,73 (2006.gada 30.oktobra pavadzīme rēķins Nr.582191) un 2007.gada 1.martā par kopējo summu Ls 3784,59 (2007.gada 1.martā pavadzīme Nr.F-678406).
Kopējā preču summa, par kādu atbildētāja ir nodevusi un prasītāja pieņēmusi preces, sastāda Ls 7809,32.
Prasītāja norāda, ka administratores rīcībā nav nodoti dokumenti, kas apliecinātu preču, par kurām samaksu ir veikusi prasītāja nodošanu par summu Ls 6209,87.
Prasībā norādīts, ka 2011.gada 9.augustā administratore nosūtīja atbildētājai brīdinājumu, ar kuru lūdza nekavējoties atmaksāt summu Ls 6209,87 apmērā, uz ko saņēma atbildes vēstuli, kurā atbildētāja norāda, ka prasītāja ir samaksājusi priekšapmaksu par preci, bet nav izņēmusi to no atbildētājas noliktavas. Līdz ar to atbildētāja neatzīst administratores prasījumu un turklāt lūdz samaksāt Ls 1600 par glabājumu. Atbildētāja nav iesniegusi nekāda veida pierādījumus, kas apliecinātu atbildes vēstulē, un proti, - starp pusēm ir pastāvējusi vienošanās, ka prasītājai ir pienākums izņemt preces no atbildētājas noliktavas pa daļām vai citus dokumentus.
2012.gada 13.martā administratore saskaņā ar Maksātnespējas likuma 101.panta pirmo daļu paziņoja atbildētājai par vienpusēju atkāpšanos no starp pusēm noslēgtajiem spēkā esošajiem pirkuma līgumiem (2006.gada 22.jūnija avansa maksājums Ls 401,05 apmērā, 2006.gada 4.septembra avansa maksājums Ls 7766,15 apmērā un 2007.gada 17.aprīļa avansa maksājums Ls 5851,99) un lūdza 10 dienu laikā no šī paziņojuma nosūtīšanas brīža atmaksāt prasītājai par precēm samaksāto naudas summu. Atbildētāja minēto nav izpildījusi.
Prasītāja uzskatā, ka naudas līdzekļu Ls 6209,87 apmērā atrašanās pie atbildētājas pamats ir atkritis, jo administratore, izmantojot Maksātnespējas likuma 101.panta pirmajā daļā paredzētās tiesības atkāpies no minētajiem pirkuma līgumiem, saskaņā ar kuriem prasītāja ir veikusi priekšapmaksu par precēm - 2006.gadā 22.jūnijā Ls 401,05 apmērā, 2006.gada 4.septembrī Ls 7766,15 apmērā un 2007.gada 17.aprīlī Ls 5851,99 apmērā, t.i., kopā Ls 14 019,19 apmērā. Līdz ar to prasītājai ir tiesības atprasīt samaksāto pirkuma summu Ls 6209,87 apmērā.
Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 2021., 2027. un 2389.pantu un prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu Ls 6209,87 un noteikt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - 6% no simta gadā
2012.gada 3.oktobrī saņemti atbildētājas SIA „Inlans" rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka starp pusēm pastāv mutiska vienošanās, ar kuru bija noteikts, ka atbildētāja nodrošinās prasītāju ar preci Ls 14 019,19 apmērā.
Atbildētāja paskaidro, ka lietā nav strīda par to, ka 2006.gada 22.jūnijā prasītāja veica priekšapmaksu Ls 401,05 apmērā; 2006.gada 4.septembrī - Ls 7766,15 apmērā un 2007.gada 17.aprīlī - Ls 5851,99 apmērā. Turklāt 2006.gada 30.oktobrī atbildētāja nodeva, bet prasītāja pieņēma preces par kopējo summu Ls 4024,73 apmērā un 2007.gada 1.martā - preces par kopējo summu Ls 3784,59 apmērā.
Atbildētāja uzskata, ka prasība ir pilnībā nepamatota un noraidāma, jo prasītāja pati bija izvēlējusies kārtību, ka preces tiek izņemtas pa daļām no atbildētājas noliktavas un starp pusēm pastāv viens pirkuma līgums, kurš, savukārt ir izpildīts jau pirms prasītājas maksātnespējas ierosināšanas un šobrīd spēkā ir starp pusēm noslēgtais glabājuma līgums. Konkrētajā gadījumā, pirkuma līgums par precēm par kopējo summu Ls 14 019,19 apmērā ir noslēgts ar brīdi, kad puses par to vienojušās. Kad puses bija vienojošās par pirkuma līgumu, tās, pamatojoties uz to, ka prasītājam nebija iespējas uzglabāt preci, vienojās arī par glabājuma līguma noslēgšanu par to, ka preces tiks izņemtas pa daļām, attiecīgi veicot arī par konkrēto preces apjomu samaksu un apmaksājot ar glabāšanu saistītos izdevumus.
Šajā gadījumā īpašumtiesības ir pārgājušas ar pirkuma noslēgšanas brīdi, t.i., ar brīdi, kad puses bija vienojušās par līguma noslēgšanu, prasītāja samaksājusi pirkuma maksu, bet atbildētāja nodevusi visas preces prasītājas rīcībā.

Atbildētāja uzskata, ka pirkuma līgums ir izpildīts ar pēdējo priekšapmaksas maksājuma veikšanu, t.i., ar 2007.gada 17.aprīli. Kopš šī konkrētā datuma atbildētāja nav likusi nekādus šķēršļus vai nav konstatējusi nekādus citus apstākļus, kas būtu traucējuši prasītājai ierasties un iegūt savā valdījuma atlikušās preces par summu Ls 6209,87. Tas, ka prasītāja pati bija izvēlējusies slēgt papildus vienošanos ar atbildētāju par glabājumu bija tās brīva izvēle.

Turklāt atbildētāja uzskata, ka arī šobrīd nepastāv apstākļi, kas liegtu prasītājai ierasties pēc savām precēm.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 4.jūlija spriedumu prasība noraidīta pilnībā.

Pirmās instances tiesa atzinusi par pierādītu, ka starp pusēm pastāvēja vienošanās, ar kuru bija noteikts, ka atbildētāja nodrošinās prasītāju ar preci Ls 14 019,19 apmērā.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus atbilstoši Civillikuma 1402., 1511. un 2023.pantam, pirmās instances tiesa atzinusi par pierādītu, ka prasītāja ir veikusi pilnīgu samaksu par precēm, savukārt, atbildētāja nodevusi preci prasītājai. Turklāt prasītāja piekrīt atbildētājas paskaidrojumam, ka prasītāja, pati vien sev zināmu apstākļu un iemeslu dēļ, nav ieradusies pēc sev piederošajām precēm un šāda prasītājas rīcība atrodas no atbildētājas neatkarīgā varā.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītājas pārstāves rīcībā nav informācijas kāpēc prece netika izņemta, savukārt, atbildētāja arī šobrīd neliedz prasītājai ierasties pēc savām precēm.

Saskaņā ar Civillikuma 2021.pantu pirmās instances tiesa atzinusi, ka pirkuma līgumu ir izpildījušas abas tiesiskā darījuma puses un līdz ar minēto, atkāpšanās no līguma, pamatojoties uz Maksātnespejas likuma 101.panta pirmo daļu atzīstama par nepamatotu.

Par minēto spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja MSIA „Fosneks", pārsūdzot to pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā, papildus prasībā minētajam, norādīts, ka lietas materiālos neesot pierādījumi atbildētājas apgalvojumam, ka starp pusēm esot pastāvējusi vienošanās, ka atbildētāja nodod, bet prasītāja pieņem preces atbildētājas noliktavā, ko prasītāja neesot izdarījusi. Atbildētāja, pretēji pirmās instances tiesas secinājumam, neesot pierādījusi to, ka izpildījuma saņemšana bijusi atkarīga no prasītājas. Ņemot vērā minēto, apelācijas sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka nav skaidrs, kādēļ pirmās instances tiesa devusi priekšroku atbildētājas paskaidrojumiem, nevis prasītājas.

Apelācijas sūdzībā arī norādīts, ka pirmās instances tiesa, atzīstot, ka pušu starpā noslēgtais pirkuma līgums ir izpildīts, nav ņēmusi vērā atbildētājas apgalvojumu, ka prece Ls 7809,32 vērtībā atrodas atbildētājas noliktavā un prasītāja to nav saņēmusi. Ievērojot, ka atbildētāja nav nodevusi prasītājai preci, nevar tikt atzīts, ka līgums ir izpildīts.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pirmās instances tiesa, noraidot prasību, nepamatoti nav ņēmusi vērā Maksātnespējas likuma 97.panta pirmās daļas noteikumus, jo starp pusēm noslēgtais līgums uz prasītājas maksātnespējas procesa ierosināšanas dienu nav bijis izpildīts – prasītāja nebija saņēmusi preci. Pie šādiem apstākļiem, pirmās instances tiesai nebija pamata atzīt līgumu par izpildītu un administratores atteikšanos no līguma par nepamatotu.

2013.gada 1.oktorī tiesā saņemti atbildētājas SIA „Inlans" rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja uzskata apelācijas sūdzību par nepamatotu.

Atbildētāja, papildus pirmās instances tiesā sniegtajiem paskaidrojumiem, paskaidro, ka prasītāja pati pēc savas izvēles ir izvēlējusies tiesiskā darījuma formu – kombinējot klasisku pirkuma līgumu ar glabājuma līgumu. Atbildētāja uzskata, ka pirkuma līgumu no savas puses ir izpildījušas abas līgumslēdzējpuses - prasītāja ir veikusi pilnīgu samaksu par precēm, savukārt, atbildētāja ir nodevusi preci prasītājai, atkārtoti norādot, ka nav licis un neliks šķēršļus prasītājai ierasties pēc konkrētajām precēm un tās iegūt savā valdījumā jebkurā brīdī, par kuru puses vienosies.

Atbildētāja uzskata, ka šobrīd spēkā ir starp pusēm noslēgtais glabājuma līgums, kas nav ticis atsaukts saskaņā ar Maksātnespējas likuma 101.panta pirmās daļas noteikumiem, joprojām ir spēkā un prasītājai piekrīt veikt samaksu par glabājumu.

Paskaidrojumos norādīts, ka prasītāja, mēģinot atprasīt jau 2007.gada aprīlī izpildītu līgumu var nodarīt zaudējumus atbildētājai, kurus pēc tam atbildētāja būs tiesīga piedzīt saskaņā ar Civillikuma 1779.panta noteikumiem.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas – prasītājas MSIA „Fosneks" pilnvarotā pārstāve /pers. F/ uzturēja prasību un apelācijas sūdzību uz norādītajiem argumentiem.

Atbildētājas SIA „Inlans" pilnvarotais pārstāvis /pers. H/ tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja pirmās instances tiesā sniegtos paskaidrojumus un rakstveida paskaidrojumus uz norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa:

Noklausoties pušu pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

Lietā nav strīda, ka starp pusēm pastāv mutiska vienošanās, ka atbildētāja nodrošinās prasītāju ar preci Ls 14 019,19 apmērā.

Puses arī neapstrīd, ka prasītāja veikusi trīs maksājumus – 2006.gada 22.jūnijā Ls 401,05 apmērā, 2006.gada 4.septembrī Ls 7766,15 apmērā, 2007.gada 17.aprīlī Ls 5851,99 apmērā, par kopējo summu Ls 14 019,19.

Starp pusēm nepastāv arī strīds un ar lietas materiāliem pievienoto pavadzīmi – rēķinu Nr.582191 pierādīts, ka 2006.gada 30.oktobrī prasītāja saņēma no atbildētājas preci par kopējo summu Ls 4024,73 apmērā. Savukārt, ar 2007.gada 1.marta pavadzīmi – rēķinu Nr.ABF-678406 pierādīts un puses arī minēto neapstrīd, ka 2007.gada 1.martā atbildētāja nodevusi, bet prasītāja pieņēmusi preces par kopējo summu Ls 3784,59 apmērā.

Tāpat arī starp pusēm nepastāv strīds, ka prasītāja nav saņēmusi no atbildētājas preci par Ls 6209,87.

Lietā pastāv strīds, vai ir uzskatāms, ka starp pusēm noslēgto mutisko pirkuma līgumu ir izpildījušas abas darījuma puses.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1511.pants noteic, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Savukārt, Civillikuma 2004.pants noteic, ka pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Ievērojot, ka puses neapstrīd, ka starp tām tika panākta mutiska vienošanās par preces iegādi, prasītāja ir veikusi samaksu, par tās apmēru strīda nav, kā arī, strīda nav par pirkuma priekšmetu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst par pierādītu, ka starp pusēm tika noslēgts pirkuma līgums.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst par nepamatotu apelācijas sūdzības argumentu, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka puses vienojušās par kārtību, kādā prasītāja saņem preces no atbildētājas, jo ar lietas materiāliem pievienoto atbildētājas 2012.gada 20.februāra atbildi uz 2011.gada 2.novembra brīdinājumu par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu Nr. LK/01/2011 apliecināts, ka laika posmā no 2007.gada 1.marta, kad prasītāja pēdējo reizi saņēma preces no atbildētājas, līdz 2011.gada 2.novembrim, kad prasītāja iesniegusi atbildētājai brīdinājumu, atbildētāja nav saņēmusi nevienu pretenziju par preces kvalitāti vai pirkuma līguma atcelšanu. Turklāt norādīts, ka prece vēl joprojām atrodas atbildētājas noliktavā un prasītāja to var saņemt. Minēto neapstrīd arī prasītāja, kā arī nav pierādījusi, ka starp pusēm pastāvētu cita vienošanās par kārtību, kādā preces tiek saņemtas.

Saskaņā ar Civillikuma 2027.pantu, pārdotā lieta īstā laikā un īstā vietā jānodod pircējam ar visiem tās piederumiem, kā arī ar visu to, kas var

nodrošināt tiesību uz šo lietu.

Savukārt, atbilstoši Civillikuma 2021.pantam, no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījumu tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību. Bet, saskaņā ar Civillikuma 2022.pantu, abām pusēm savstarpēji cieši jāievēro savi pienākumi; sevišķi pārdevējam līdz pārdotās lietas nodošanai tā jāglabā ar lielāko rūpību un jāatbild šajā ziņā arī par katras neuzmanības sekām. Bet ja pircējs vilcinās pirkto lietu saņemt, tad pārdevējs atbild tikai par ļaunprātību un rupju neuzmanību.

Pie apstākļiem, kad pierādīts, ka puses noslēgušas pirkuma līgumu, prasītāja samaksājusi visu pirkuma summu, atbildētāja neliedz prasītājai izņemt apmaksāto preci no atbildētājas noliktavas, bet prasītāja preci nav izņēmusi sev vien zināma iemesla dēļ, kā arī nav pierādījusi, ka atbildētāja liegtu pieeju precei vai tā būtu sabojāta, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka puses savā starpā noslēgto mutisko vienošanos – pirkuma līgumu izpildījušas – prasītāja veikusi pilnu samaksu, savukārt, atbildētāja izsniegusi daļu preces un neliedz piekļuvi atlikušajai, neizņemtajai daļai.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesu kolēģija atzīst par pierādītu līguma izpildi, līdz ar ko prasītājas atkāpšanās no līguma, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 101.panta pirmo daļu ir nepamatota.

Pirmās instances tiesa, noraidot prasību pilnā apmērā, lietā iesniegtos pierādījumus novērtējusi vispusīgi un objektīvi, tiesas secinājumi atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, līdz ar to, spriedumus ir pamatots un likumīgs.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 432., 433., 434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

MSIA "Fosneks", reģistrācijas Nr.40003617837, prasību pret SIA „Inlans", reģistrācijas Nr.40003667560, par naudas summas Ls 6209,87 apmērā piedziņu, noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts izgatavots 2013.gada 30.oktobrī.

Priekšsēdētāja	*(paraksts)*	L.Gavare
Tiesneši:	*(paraksts)*	I.Bērziņa
	(paraksts)	L.Volberga